

ПІДХОДИ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З БОКУ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.

*Романенко О. Ю., ст. викладач
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасний ринок праці вимагає від фахівців не лише професійних знань, а й добре розвинених особистісних навичок. А відтак, питання того, які установки, орієнтації та цінності будуть мати майбутні фахівці є питанням стратегічного характеру для України. Отже спрямованість освіти на розвиток та формування лідерських якостей у студентів стає принциповим завданням сучасності, в незалежності від обраної сфери діяльності. Саме тому слід розглядати, фізичне виховання у закладах вищої освіти (ЗВО), не тільки з боку фізичного розвитку майбутнього спеціаліста, але також, як можливість для формування та розвитку певних професійних компетентностей студента.

Мета: Узагальнити досвід з формування лідерських якостей у студентів ЗВО під час занять фізичним вихованням.

Методи досліджень: Аналізі літературних джерел. Узагальнення практичного досвіду.

За думкою Лук'янова Л. Б., Андрощук І. М., Баніт. О.В. справжнім лідером є людина, яка здатна до «командної гри», готова до якісної взаємодії з колективом, керівник, що має глибокі знання в різних сферах, людина готова до постійного навчання та самовдосконалення [2].

Так Крижановська, Г. І. [1] у своїй роботі висвітлила головні методи та технології в освітньому процесі, що на її думку, краще підходять для розвитку лідерських якостей студентів. Серед них: тренінги, ділові ігри,

дискусії, вирішення професійних проблем, проектний метод, кейс-метод, конференції, майстер-класи, семінари-практикуми. Використання вищезазначених методів активізує нестандартне мислення, творчу уяву, спроможність відшукати оптимальний варіант розв'язання поставленого завдання, здатність до командної роботи та формування взаємостосунків з іншими людьми. Тобто активуються такі вміння, які є критично значущими для особистості лідера.

Під час занять з фізичного виховання, на думку автора, можна виділити наступні самостійні підходи для розвитку лідерських якостей у здобувачів ВО, які повинен використовувати викладач:

1. Залучання успішних студентів для демонстрації. У ЗВО групи сформовані неоднорідно, тож за темою кожного уроку слід знаходити студентів, які краще виконують те чи інше завдання та долучати їх до процесу управління, користуватись їхньою допомогою в процесі навчання та організації.

2. Впровадження систему наставництва. Викладачу, корисно впроваджувати систему, де більш досвідчені або фізично підготовлені студенти допомагають менш досвідченим. Це розвиває почуття відповідальності у студентів-наставників і формує лідерські навички через підтримку, взаємодію та передачу знань. Наставники вчать не лише демонструвати свої вміння, але й знаходити підходи для навчання інших, що є важливим елементом лідерства.

3. Стимулювати проведення майстер-класів від здобувачів. Організація своєрідних «майстер-класів», де студенти, які займаються у секція та спортивних групах, можуть продемонструвати рівень своїх спортивних здобутків, практичних навиків, досвіду або теоретичних знань, перед колективом, з видів спорту чи фізичної активності, що не входять до програми фізичного виховання ЗВО.

4. Використовувати різноманіття командних видів спорту та

спортивних ігор. Велика частина програми фізичного виховання у ЗВО зпрямован на командні види спорту. Під час освоєння яких розвиваються навички співпраці, комунікації та взаємодії в колективі. Студенти вчаться брати на себе відповідальність за виконання поставлених завдань, приймати рішення в умовах стресу, а також підтримувати своїх товаришів. Це сприяє розвитку лідерських якостей, оскільки кожен учасник команди має можливість проявити ініціативу, вплинути на загальну стратегію та мотивувати інших. У таких умовах з'являються природні лідери, здатні організовувати команду та вести її до перемоги. Окремо слід зазначити необхідність зміни ролей у командних видах спорту, щоб кожен студент зміг відчувати себе в різних ситуаціях: як в ролі лідера, так і виконавця. Це допомагає розвинути розуміння потреб команди, відповідальність за колективний результат і вміння вести команду до мети.

5. Формування у студентів відчуття самовдосконалення. Окрім виконання нормативів та засвоєння програми студент повинен побачити власний прогрес, певний результат своєї діяльності у продовж навчання. Це формує у студента позитивний настрій на подолання труднощів та розвиває впевненість у власних силах під час роботи. Через фізичну активність студенти можуть вчитися наполегливості, адаптивності до мінливих обставин, а також ставити та досягати індивідуальних і командних цілей.

6. Підтримувати волонтерських ініціатив. Гарний досвід - залучати студентів до організації та проведення фізкультурно-спортивних заходів, таких як турніри, спортивні дні або флешмоби. Це розвиває організаторські навички, вміння планувати, управляти ресурсами і працювати в умовах реальної відповідальності, що є невід'ємною частиною лідерства.

Висновки. Фізичне виховання в закладах вищої освіти, слід розглядати не лише з точки зору фізичного здоров'я та розвитку.

Викладачі повинні зробити фізичну культуру потужним інструментом для розвитку лідерських якостей, допомагаючи студентам формувати студентами соціальних компетенції, необхідних для успішного професійного та особистісного розвитку.

Література:

1. Крижановська Г. І. Педагогічні ресурси закладу вищої освіти щодо розвитку лідерських якостей студентів. *Організаційний комітет*. 128 с.
2. Лук'янова Л. Б., Андрошук І. М., Баніт О. В. Теоретичні і практичні аспекти розвитку лідерських якостей у топ-менеджерів у вітчизняній науці й практиці. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2019. Вип. 8(37). С. 89–108.
3. Мельніко А., Шинкарук В., Якушевський А. Переваги командних видів спорту під час фізичної підготовки майбутніх прикордонників. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024. Вип. 4. С. 92–95.

УДК 371.2

ГОЛОВНІ ЗАДАЧІ ЗДОБУВАЧІВ ПРИ ОТРИМАННІ ЗНАНЬ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

*Перунова О.М., к.ю.н., доцент
Полієнко К.А, здобувачка вищої освіти рівня «бакалавр»
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Метою кожного навчального процесу, що відбувається у вищому навчальному закладі є перш за все реалізація особистого потенціалу людини, здобувача, підготовки тим самим у майбутньому компетентного